

अभियान

सप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY
abhiyanweekly40@gmail.com

वर्ष : ३७ / अंक : २१ / २०७६ फागुन २ जते शुक्रबार / 14 Feb., 2020 / मूल्य रु. १०/-

**अखितयारको
विश्वसनीयतामा प्रश्न**
काठमाडौं। नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टीको नेतृत्वमा रहेको प्रधानमन्त्री केपी ओलीले आफ्नो नेतृत्वको सरकारले अहिलेसम्मका सरकारहरूले गरेका विकास भन्दा बढी विकास गरेको अभियक्ति दिँदै आएका भएपनि पछिलो समयमा स्वयम् प्रधानमन्त्रीले तिनै तहका सरकारहरूले गरेका कामप्रति असन्तुष्टि रहेको बताएका छन्। प्रधानमन्त्री ओलीले आफैने नेतृत्वको सरकारले समेत राष्ट्रीय काम गर्न नसकेको ख्यातीर गरेका छन्। तिनै तहका सरकारसम्म नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टीको बाहुल्यता रहेको छ। संघीय संसदमा नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टीका एकलै बहुमत रहेको छ। त्यसै संघमा नेकपाकै सरकार रहेको छ भने ७ वटा प्रदेश सरकार मध्येका ६ वटा प्रदेशमा नेकपाकै बहुमतका प्रदेश सरकारहरू रहेको छ। भने ७ वटा प्रदेशमा नेकपाकै बहुमतका प्रदेश सरकारहरू रहेको छ।

तालीलाई www.abhiyanonline.com.np गा पनि पढ्न सकिन्छ।

विकास निर्माणप्रति प्रधानमन्त्री असन्तुष्ट

काठमाडौं। प्रधानमन्त्री केपी ओलीले आफ्नो नेतृत्वको सरकारले अहिलेसम्मका सरकारहरूले गरेका विकास भन्दा बढी विकास गरेको अभियक्ति दिँदै आएका भएपनि पछिलो समयमा स्वयम् प्रधानमन्त्रीले तिनै तहका सरकारहरूले गरेका कामप्रति असन्तुष्टि रहेको बताएका छन्। प्रधानमन्त्री ओलीले आफैने नेतृत्वको सरकारले समेत राष्ट्रीय काम गर्न नसकेको ख्यातीर गरेका छन्। तिनै तहका सरकारसम्म नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टीको बाहुल्यता रहेको छ। संघीय संसदमा नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टीका एकलै बहुमत रहेको छ। त्यसै संघमा नेकपाकै सरकार रहेको छ भने ७ वटा प्रदेश सरकार मध्येका ६ वटा प्रदेशमा नेकपाकै बहुमतका प्रदेश सरकारहरू रहेको छ। भने ७ वटा प्रदेशमा नेकपाकै बहुमतका प्रदेश सरकारहरू रहेको छ।

»» बाँकी ८ पेजमा

ओली पक्षीय नेताहरूको गोप्य बैठक

काठमाडौं। सञ्चाधारी दलका अध्यक्ष पुष्टकमल दाहालले भैसेपाटीमा रहेको वामदेव गौतमको घरमा नेकपाका सचिवालय सदस्यहरूको बैठक राखेका अर्का पार्टी अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्री केपी ओलीलाई अल्पमतमा पारेपछि ओली नेतृत्वको सरकारको चौतर्फी विरोध भएको र पार्टीभित्रैबाट पनि सरकारलाई आवश्यक सहयोग नमिलेको अवस्थामा प्रधानमन्त्री पक्षीय नेताहरूले पटक पटक गोप्य बैठक गर्दै आएका छन्। त्यसै क्रममा काठमाडौंको गौशालामा रहेको मदन भण्डारी फाउन्डेशनको कार्यालयमा हालै ओली पक्षीय नेताहरूको गोप्य भेला भएको थियो। उनीहरूले पुराना साथीभाईहरूसँग यिथा खान र भेटघाट गर्न आफूहरूले

»» बाँकी ८ पेजमा

पूर्वाग्रह भएकै हो त ?

काठमाडौं। संघीय संसदको प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेपाली कांग्रेसले पूर्व उपप्रधानमन्त्री एवं आफ्नो पार्टीका उपसभापति तथा संसदीय दलका उपनेता विजय कुमार गच्छदारमाथि अखितयार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले पूर्वाग्रह राखेका विशेष अदालतमा मुद्दा चलाइएको छ। कांग्रेसले ललिता निवास जग्गा काण्डमा आफ्नो पार्टीका नेतालाई मुद्दा चलाएको भन्दै आफ्नो पार्टीका भातृ संगठनहरूलाई सडकमा समेत उतारीरहेको अवस्थामा राजनीतिक क्षेत्रमा नयाँ तरङ्ग उत्पन्न भएको छ।

अखितयारले गच्छदारसहित १ सय ७५ जना विरुद्ध मुद्दा चलाएको छ। त्यसै विषयलाई लिएर संसद अवरुद्ध भएपछि अब केमा गर्ने भनेर सञ्चाधारी दल समेत अन्योलमा रहेको छ। अखितयार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग सम्बेदनानिक आयोग रहेकाले उसका

काम कारबाहीका बारेमा अदालतमा मुद्दा नै दर्ता भइसकेको बेला संसदले कुनै निर्णय गर्न सक्वारेन। त्यसमा पनि अदालतमा विचाराधिन भएका विषयमा संसदमा छलफल र बहस गर्न समेत नपाइने सम्बेदनिक व्यवस्था रहेपनि।

»» बाँकी ८ पेजमा

म दोषी, प्रधानमन्त्री निर्दोष वा अखितयार

काठमाडौं। संघीय संसदको प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेपाली कांग्रेसले ललिता निवास जग्गा काण्डमा आफ्नो पार्टीका उपसभापति एवं पूर्व उपप्रधानमन्त्री विजय कुमार गच्छदारमाथि पूर्वाग्रही भएर अखितयार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले मुद्दा दर्ता गरेकोमा खेद प्रकट गरेको छ। कांग्रेसका अनुसार अखितयारले पूर्वाग्रह र बदनियतपूर्व रूपमा गच्छदारमाथि मुद्दा दर्ता गरेको आरोप लगाउँदै अखितयारको अभियोगपत्र विरोधाभासपूर्व भएको भन्दै त्यसको विरोध गरेको छ। कांग्रेसको सम्मान र बसेको केन्द्रीय समितिको बैठकरे गच्छदार विरुद्धको मुद्दाको राजनीतिक रूपमा प्रतिवाद गर्ने र कानुनी रूपमा सम्मान गर्ने निर्णय समेत गरेको छ।

अखितयारले विरोधाभासपूर्व एवं दोहोरो मापदण्ड अपनाएको छ। यसले प्रष्ट हुँच, आयोगले गच्छदारमाथि सरकारी प्रभाव र दबावमा मुद्दा दायर गरेको कांग्रेसले ठहर

गरेको छ। त्यसैले यस्तो प्रतिशोधपूर्व व्यवहारले राजनीतिक रूपले प्रतिवाद गर्ने र कानुनी रूपमा सम्मान गर्दै गच्छदार निर्दोष

बाबुराम र माधव विरुद्ध पनि मुद्दा

काठमाडौं। बरिष्ठ अधिवक्ता बालकृष्ण न्यौपानेले ललिता निवास जग्गा प्रकरणमा पूर्वप्रधानमन्त्रीही डा.बाबुराम भट्टराई र माधव नेपालविरुद्ध पनि मुद्दा हालुपर्ने माग गर्दै सर्वोच्चा रिट हालेका छन्। अखितयारले १७५ जनामाथि मुद्दा हालेर राजनीतिक बृत्तमा तूलै सनसनी फैलाएको छ। कसैलाई काखा र कसैलाई पाखा गरेको आरोप लागिरहेको छ। वालकृष्ण न्यौपानेको मुद्दाले लहरी तान्दा पहरो गर्ने अवस्था आउने दावी पनि गर्न थालिएको छ। प्रतिपक्षी कांग्रेस गच्छदारको वीचबचाउ गर्न लानुभन्दा पनि दोषीमाथि कारबाही होस् भनेर करिसेको भए यो मुद्दामा कांग्रेसका एकाध भए पनि सञ्चाधारीको लगाउंटी खुक्कने थियो। तर हरेक भ्रष्टाचारमा नाम जोडिएका देउवाले यति महत्वपूर्ण अवसर पनि गुमाएर छाँटे सञ्चाधारीको भूमिका पो निभाउँदैन्छन्।

www.prabhubank.com

आम होइन विशेष बनौ
Prabhu Special Saving नै रोजौ।

prabhulalai

Prabhu Building, Babarmahal | Phone: +977-1-4788500
Fax: +977-1-4780588 | Email: info@prabhubank.com | Toll Free No.: 16600107777

In Kashmir, Mothers Long for a Glimpse of Their Sons

Kamran Yousuf

Several Kashmiri mothers are awaiting the return of their sons who were picked up by the armed forces ahead of the August 5 announcement altering the constitutional status of the state of Jammu and Kashmir. The arrested men have been moved to faraway jails in various states across country. As per Jammu Kashmir Coalition of Civil Society (JKCCS), 412 people were charged under Public Safety Act (PSA), which allows preventive custody for two years without trial or charges, after August 5 last year and majority of them have been moved to jails outside the Valley.

Zaina

Son's name: Lateef Ahmad Dar
Date of arrest: August 1
Resident of: Bello, Pulwama

80-year-old Zaina hobbles through room, sits quietly in a corner and takes out a picture of her son and stares at it without blinking her eyes. After a while, she wraps a piece of cloth around the picture, kisses it, and puts it back.

"They have expunged my heart. I am restless. He is the light of my eyes. I am suffocating inside," she wails. She has not seen her son in past six months after he was picked up by armed forces from his home in Southern Kashmir's Bello village.

"Only god's name is with me now. I do not know what to do. I am helpless," she says. She was not home when her son, Lateef Ahmad Dar, was picked up by the Army from his home in Southern Kashmir's Bello village.

Next morning, she rushed to her home and headed straight to the Rajpora police station to see her son, "When I saw him, he pretended to be alright. His face was pale and his voice suggested he was unwell. We hardly talked. We looked at each other's face and wept," she says.

The police officers there told her that he would be released soon. But that did not happen. Instead, he was first shifted to central jail and then to Agra, "I visited central jail, where I was thoroughly frisked, almost stripped. They looked inside my clothes and asked me to remove my pheran (a knee-length dress that Kashmiris wear during winters). It was humiliating. I tolerated everything for my child. Even if I have to go through the procedure thousands of times for the sake of my child, I would not hesitate," she says.

She says she was then told that he would be released after August 15. "I was making arrangements for his return, but he did not come," she says.

Naseema

Resident of: Karimabad
Date of arrest: August 4
Son's name: Mamoon Pandit, 18

56-year-old Naseema looks downcast. She could not gather courage to meet her son in the police station. She says on August 4, the Army scaled the wall of their house and barged inside, "they locked me and my daughters inside a room and enquired about my son," she says.

The last she saw her 18-year-old son was when he opened their door and pleaded for their safety, "I have not seen him ever since," she says. Her head becomes heavy and her heartbeat increases whenever she misses her son, "My veins tighten up and my head feels heavy. I weep day and night without letting any know about it. In fact, every member of my family weeps secretly," she says. She says the thought of her son sleeping on a bare floor keeps her awake, "how can a mother enjoy a cosy bed when her child is sleeping on floor. It keeps me awake whole night," she says.

Naseema says her son has never been away from his home even for a single day. "He would not spend a day without me. None knows about his likes and dislikes. The mere thought about it tears my heart

into pieces," she says. He used to change his clothes thrice a day, "I have heard he doesn't get good food and clothes there. What will he do there," she says, knowing well that travelling to distant jail is a tough call for her.

Atiqa

Son's name: Faisal Aslam Mir
Date of arrest: August 5
Resident of: Maisuma, Srinagar

Atiqa, 55, sits on the verandah of her mud house with her gaze fixed at the door hoping that someday her son will open it and emerge from there. She says her son is the only person left in her life. Her husband died a decade ago and she was living with her son. He was the sole bread earner of the family. On August 5, Atiqa had sent him to run an errand to the market in Maisuma but did not return. Instead, somewhere between his home and the market, Faisal was picked up by police.

"He went out to buy medicine for me

but was picked up Central reserve Police Force on the way," she says. Her son has been booked under the draconian Public Safety Act. Faisal Aslam Mir, 30, runs a business. According to his mother, he was detained for three days at a local police station and then shifted to the Srinagar Central Jail until August 21, after which he was moved to a jail in Agra in Uttar Pradesh. "I am only alive for my son. Otherwise, I have no other reason to live," she says, with tears in her eyes.

Sara Bano

Son's name: Fayaz Ahmad, 26
Resident of: Pahoo, Pulwama
Date of arrest: August 4

A few kilometers from the Southern Pulwama town, Sara Bano, in her late 40s, is inconsolable. "I am unable to bear your separation please come back. I am dying inside. I tell no one but I cry silently behind haystacks in the field, in the bathroom and in your room," she wails. Fayaz, 26,

was among hundreds slapped with the PSA and shifted to Bareilly in UP after he was charged for 'stone-pelting', as per his dossier. Fayaz was in the middle of his completing his PhD in Arabic, having completed his Master's from the University of Kashmir. According to Sara Bano, Fayaz was falsely framed under prior charges and was "just keeping himself busy with a tractor — which was his part-time job".

It has been six months, and she has not only been able to visit her son even once. "Since the past six months, our son has not been able to work or study. And as a result of him being jailed, our financial condition has worsened," she adds.

Rubeena

Son's name: Munner-ul-Islam
Resident of: Karimabad, Pulwama
Arrest date: August 4

Rubeena, 45, remembers the last glimpse of her son before he was taken away by the Army from home in Karimabad area of Pulwama. "I only had half a glimpse of his face. I remember that from fear, his face had turned dark. That face still swims in front of my eyes," she says. She tried to run after him but was scared away by the Army personnel.

"They fired a few bullets at the door. I was scared. They took him away," she says.

Rubeena's financial conditions did not permit her to meet him, "I am poor and cannot afford to travel outside," she says, adding "all my savings have been exhausted."

Since the past four days, Rubeena has been running from pillar to post to gather money for her visit to her son. "My cow is sick and I don't have money to even buy medicine for her. Only god's name is with me," she says. She believes her son was picked up by the Army for keeping long hair. "His hair was cut with a knife. How would have his hair harmed them?" she says, adding "He is innocent. What will government achieve by arresting him".

Jana

Son's name: Bilal Ahmad Dar
Place of Arrest: Karimabad

Jana, 75, says that she has no option but to only wait for the return of her son. "Even if I wish to meet him in jail, my health will not allow me to do so. I have problems in my back and knees," she says.

Gulshan

Son's name: Shameem Ahmad, 32.
Arrested: August 4, from his house in Ratnipora, Pulwama.

Gulshan, 70, is suffering from multiple ailments which prevent her from moving outside, "I have not seen my son in the last six months. I have problems in my back and knees and cannot travel long distances," she says.

In the absence of her son, she says, she is dying inside and often cries when she is alone. "I have no other option but to seek help from the god. I cry whenever I miss him. Why is government snatching our sons from us. Don't they know how important a son for a family," she says. Gulshan says she does not know what to tell her 5-year old granddaughter who wants to know where her father is. "I have no answers for her. And I am sure the government has no answers either," she says.

The other thing that is keeping her away from meeting her son is her family's economic condition. "A visit costs Rs 10,000-20,000. Where will I be able to gather so much money from? He was the only source of income for the family," she says.

All the mothers have requested government to release their sons immediately as they are old and infirm and not in a condition to travel long distances, just to catch one glimpse of them.

सत्ताको दुरुपयोग, संविधान नै संकटमा

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

दलहस्ते गर्ने नहुने कुकर्म गरे।

यसकारण सेना अर्थात अन्तिम शक्तिको आशा गर्न बाध्य छन् जनता। रक्षामन्त्रीको आउरेबाउरेहरू सेनाभित्र दलालको चलखेल गरेको, सैनिक अधिकृतहरूले साना दर्जाको राशनसम्म बाँकी नराखेको, कसैलाई काखा र कसैलाई पाखा लगाएको, चरम अन्याय बढेको कुरा लेखिरहेका छन्। यसको अर्थ के हो? के सेनाको समाचार यसरी लेख पाइन्छ? सेना देशको अन्तिम सुरक्षा कवच हो। सेनाको आफैने कानुन छ। प्रधानसेनापतिले १ सय ७६ भ्रष्टाचारीलाई एकै लटमा कारवाही गरे। कारवाहीको क्रम अधि बढेको छ। समावेशिताका आधारमा सेनाले आपूर्मित्रका कमी कमजोरी हटाएर अधि बढिरहेको छ। त्यो राष्ट्रिय सुरक्षा कवच तोड्मोड गर्नु भनेको देश कमजोर पार्नु हो। यो पनि निरकूशताको साइड इफेक्ट हो।

यतिबेला सेनाप्रति जनताको विश्वास तोड्ने काम योजनाबद्ध रूपमा भइरहेको छ। निश्चय नै एकलाखको सैनिक संगठनमा केही सय व्यक्ति खराव हुनसक्छन्। खराव नियत भएका पनि घुसेका छन्। तर त्यसे भन्दैमा सैनिक संगठनप्रति दुर्भावना फैलाउनु शब्द संविधानजस्तै सैनिक संगठनलाई शब्द बनाउने प्रयत्न हो।

सेनालाई सीमामा परिचालन गर्न नसक्नु प्रधानमन्त्री र राष्ट्रपतिको कमजोरी हो। उनीहरूले सेनालाई खटाएको दिएको कुन जिम्मेवारी सेनाले पूरा गरेन? जब सेना विधिसम्मत तरिकाले चलन तैयार छ, त्यस्तो सेनाभित्र भएका खरावी सफागर्न प्रेरित गरेर आत्मबल दिने कि सेनाभित्रको आत्मबललाई क्षीण बनाइदिने? कम्पनिटको सरकार र सरकारका निकटस्थहरू सेनाविरोधी प्रचार किन गरिरहेका छन्, बुझन् सकिन्छ।

सेना कुनै दलको होइन। सेना हाम्रो हो, नेपालीको हो, राष्ट्रको हो। राष्ट्रिय शक्तिलाई पार्टीको स्वार्थमा प्रयोग गर्न सकिएन भनेर दुर्भावना फैलाउनु आफैमा राष्ट्रिय अपराध हो। यस्ता अपराधबारे राष्ट्रप्रति जिम्मेवार सबै सचेत हुनुपर्छ। ठूलै पञ्चन्त्रका धुँवाँ उठन उडन थालेका छन्, सबै जागरूक रहनुपर्छ।

यो सरकार बनेको दुई वर्ष भयो। यही अवधिमा नेपाली कम्पनिटहरू आदर्श र रहेको देश खाली देखाएको छैन। पाप गरिसकेका सत्ताधारीका पापलाई अब गर्दिन अर्थात जग्गा फिर्ता गर्नु भने सर्तमा उन्मुक्ति दिएको देखिन्छ। बिधिको शासनको नाममा चोरलाई चौतारी र सोफालाई सुली चढाउने यही निरकूशताले संविधान गनाउन थालेको हो।

यद्यपि निर्मला पन्तको बलात्कार र हत्या, वाइड बडीमा ठाडै ४ अर्व ३५ करोडको कमिशन, ३३ किलो सुन, हत्यारालाई आममाफी, हत्या आरोपीलाई सभामुख बनाउने, हत्यारालाई सांसदको शपथ खुवाउने, टुँडिखेलबाट सत्ताधारी हत्यारालाई छुटाइन्छ भनेर घोषणा गर्ने, ७९ हजारको होइन, ५ हजार मारेको जिम्मा लिन्नु भनेर छाती ठोक्ने, अनेक अनेक अलोकतान्त्रिक घटनाहरू घटेका छन् ओली सरकारका २ वर्षमा।

हाम्रो कसैमाथि व्यक्तिगत कुनै पूर्वाग्रह छैन। मात्र विधिको शासन चलोस, विधि सबैका लागि बाबार होस्। विभेद र निषेध कसैमाथि नहोस् भने हाम्रो चाहना हो। जब विधिको शासनका नाममा निरकूशता लादिन्छ र अपराधीलाई खोकिलामा व्यापेर सत्ता लोकतन्त्रको नारा लगाएर निरकूशतन्त्र चलाउन थाल्छ, तब देश लथालिङ्ग हुन्छ। वर्तमान कालखण्डमा जनमतबाट बनेको जनसरकारले निरकूशतन्त्र चलाइरहेको छ। निरकूशताको अन्त नहुने हो भने अब सेना अधि बढ़ुपर्छ। किनकि देश रहनुपर्छ। देश रहे हामी नेपाली रहन्छौं।

सेनाले नसम्हाले देश कसिने भो। अब सेनाको विकल्प रहेन। जतिसुकै राजनीतिको भर परे पनि देशको रक्षा र जनताको सुरक्षा गर्न, सुशासन र समृद्धिका सपना साकार पार्नेतिर केही पनि हुनसकेन। जे भइरहेछ, भ्रष्टाचार भइरहेको छ। संविधान शब्द भइसक्यो। शब्द संविधानले ज्यौदा देश र ज्यौदा देशवारीलाई संवेदन गर्न सक्दैन। मृत्युपछिको शब्द गनाउँछ, यतिबेला संविधान गनाउन थालेको छ। संविधान कहीं गनाएन? संवैधानिक अंगहरू सबै त नाली बनेका छन्। यहाँसम्म कि अदालतमा समेत सर्वदलीयता फिट गरेर बिधिको शासनप्रतिको विश्वासमा राजनीतिको

नैतिकता त्यागेर नडगा नाच देखाइरहेका छन्। यो सरकारले संविधान मानेको भए यसरी कुशासन बढने थिएन। भन्नलाई समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली भन्ने, नेपाल र नेपालीको चरम दोहन गरेर लुट्ने। लोकतन्त्रलाई लुट्न तन्त्र बनाएर राजनीति अब सेनातिर सोकिएको छ। सेना ध्वस्त पार्न सक्ने नेपालमा जे पनि गर्न सकिन्छ भन्ने देशी विदेशी ताकतहस्तारे सेनालाई थाहा छ, जनतालाई थाहा छ। जनताको भर विश्वास सेनासँग भएकैले सैनिक संगठन व्यवसायिक धरामा उभिन सफल

अरिगाल लगाउँछन्, मुटु नभएको भन्नल। नेपालको सत्ता भजन कीर्तन खोजिरहेको छ। सबैलाई कार्यकर्ता बन्नुपर्ने मानसिकता राखिरहेको छ।

जनयुद्ध र जनआन्दोलनको आगोमा खारिएर निस्केको नेताहरू त देशका, जनताका गहना हुनुपर्ने हो, फलामको सुझारो बनेर घोचिरहेका छन्। फलाम हतियार हो, फलाम विष पनि हो। फलाम जनता र देशको घाउमा मलम होइन। अशान्तिको जडाबाट हामी शान्तिको आशा लगाएर बसेका छौं।

● ● ●
यतिखेर नेपालको संविधान दुर्घटनामा परेर अंगभंग भएको जिउँदो शब्द बनेको छ र यसका घाउमा निरंकुशताका भिड्गा भन्निकाएर गनाउन थालेका छन्। उपचार गरेर घाउ निको पार्नुको साटो अहंकारी सत्ता घाउलाई बाँदरे चालले अरु कोट्याएर रगतपच्छे पारिरहेको छ।
● ● ●

रहेको छ।

प्रष्ट भन्दा नपाउनेले केरा पायो बोक्त्रै समेत खायो। नेपालको लोकतन्त्रको परिभाषा यही भयो। भनिन्छ, कॉचो फल खानेले फलको रस चाउन पार्नेदैन। उसले त बीउसमेत नास गर्छ। लोकतन्त्र यसरी नासवान बन्दैछ, नासने लोकतन्त्रलाई खोरिया बनाएर फाँड्ने छाडा सँझेहरूका कारणले।

नेपालमा सर्वहाराको न्यायका लागि, राष्ट्राधिकारकालागि जनयुद्ध धर्मयुद्ध भनियो। ७९ हजारको बली चाडाइयो। बरदान लिए प्रचण्ड ग्याङ्गले। प्रचण्ड तेजवान सूर्यजस्ता थिए, ९३ वर्षमै निरतेज भइसकें। गोलीजस्ता ओली, राष्ट्रवादमा टेकेर यसरी अलिए कि त्रुनाव जितेर सत्तामा के पुगेका थिए, भुइँसे खुरमुरिए। ओलीको गोली त हावादारी रहेछ। सत्तामा पुग्नका लागि पड्को, सत्तामा पुगेपछि सङ्क बयो। लोकतन्त्रको गहीमा बसेर सनकमा शासन पो गर्ने थाले।

जो सही आलोचना गर्नुन तिनीहरूमाथि

मनमोहन अधिकारी असल कम्पनिटको कुरा गर्ने, वीपी कोइराला ठूलो होइन असल हुनु भन्ने। आज मनमोहन अधिकारी र वीपी कोइराला दुवै हारिरहेका छन्। किनकि यिनका अनुयायीहरू असल होइन धनी बन्दैछन्, ठूलो होइन बादशाही चलाउँदैछन्। यसकारण देशमा चोरलाई चौतारो, सावुलाई सुली भइरहेछ। लोकतन्त्रमा देखिएको दृश्य, भोगिएको भोगाइ हो। कानुन छ काम गर्दैन, संविधान छ समाधान छैन। शासन छ शास्त्री छ, प्रशासन छ अनियमितताको दलदलमा फसेको छ। राजनीति छ व्यापार गरिरहेछ। नीति छ नैतिकता छैन। नेपाल छ, नयाँ नेपाल बनाउँछु भन्नेहरूसँग निष्ठा छैन।

महत्वपूर्ण सबाल सपना छ, सपना पूरा गर्ने इच्छाकृति छैन। लोकतन्त्र जिन्दावाद छैन। लोक नदेखिने लोकतन्त्र लखनौली भुलभुलैयाजस्तो बनेको छ।

सेना देशको अन्तिम सुरक्षा कवच हो। यो सुरक्षा कवचको खाँचो खतरा टार्न चाहिने हो। अब यो कवचको प्रयोग जरूरी भयो देश बचाउन।

लागेका राजा ज्ञानेन्द्र आजसम्म त्यो नासोको खोजखबर गरिरहेका छैनन्। किन? जनताले राजा आउ भनेको पूर्वराजा सुन्दैनन् कि कसो?

९३ वर्षदेखि नागरिकहरूसँग भेटवार्ता गरेर बसेका पूर्वराजा ले सिंगे नेपाल राष्ट्रका निर्माणकर्ता बडामहाराजाधिराज पृथ्वीनारायण शाहको वंशवृक्ष, प्रजातन्त्रदाता श्री ५ त्रिभुवनको पौत्र र नेपाली राष्ट्रवादका पृष्ठपोषक राजा महेन्द्रको मध्यम पुरु एवं विकास वित्तक राजा वीरेन्द्रका भ्राताका रूपमा हाम्रो मातृभूमि नेपालमा म पैदा भएँ। सदा शान्त, सौम्य, सुन्दर यो गौरवशाली स्वाधीन नेपाल राष्ट्रमा जन्मन पाएको, यहाँको माटोमा हुर्कन पाएको र यहाँको धर्तीको सेवामा जुट्न रम्न पाएकोमा म आफूलाई भायशाली ठान्दछु। म नेपालको भक्त हुँ। देशभक्ति मेरो रक्त कण कणमा प्रवाहित छ। ...भूकम्प...बाढी पैदोहोको प्रकोपले धेरै जनधनको क्षति भएकोमा मलाई दुखी तुल्याएको छ। यति भनेमात्र देशको भार उठाएको ठहरिन्न। देश लथालिङ्ग हुँदै गएको र जनता बिलिबाठमा परेको बेलामा वीरका सन्तानले गर्नुपर्ने के हो? त्यो काम कर्तव्य र नतिजा समयको माँग हो।

जनता नासो फिर्ता लिनुपर्छ भनेर विच्छाइरहेका छन्। नासो भनेको राजनीतिक दलहरूलाई मौजा बाँडेको बिषय होइन। नासो भनेको केही समयको लागि दिइएको हो। जनताले चाहेका बेलासम्मका लागि संरक्षण गर भनेर दिएको अधिकार हो। त्यो नासो अब फिर्ता गराउन खोजेका छन्। फिर्ता होस भन्ने चाहेका छन्। जनता यो शासनको मृत्यु होइन, जिवन्त मुलुक र जीवन खोज

पद्धत्यौ हामी बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यो ज्यादै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मर्रे पनि जस्ले सरिक्यो देशको माटो ।

कायर भएर पटक पटक मर्नुमन्दा
बहातुर भएर खै पटक मर्न सकौ।

अभियान

साप्ताहिक

ਸਮਾਫ਼ਕੀਯ

आफूमाथि उठेका प्रैनको निवारण अस्तियारले गरोस्

निकै लामो विवाद, चर्चा र परिचर्चापछि अलियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले बालुवाटार ललिता निवास जग्गा काण्डका बारेमा १ सय ७५ जना विरुद्ध विशेष अदालतमा मुहुर दायर गरेको छ । मुहुर दायर पछि राजनीतिक क्षेत्रमा नयाँ तरङ्ग उत्पन्न भएको छ । संघीय संसदको प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेपाली कांगेसेन आफ्नो पार्टीका नेता एवं पूर्व उपप्रधानमन्त्री, संसदीय दलका उपनेता विजयकुमार गच्छादारको राजनीतिलाई निमित्याल्ल पार्ने गरी पाइयन्त्रमूलक ढाँगले मुहुर दायर गरेको आरोप लगाईरहेको छ । त्यसै क्रममा उसले संघीय संसद अवरुद्ध समेत गरेको छ भने आफ्ना भातु संगठनलाई सडक आन्दोलनमा ल्याएको छ । अलियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले लामो अनुसन्धान र छानविन पछि मन्त्रिपरिषद्ले गर्ने निर्णयहरू नीतिगत निर्णय हुने र त्यस्ता निर्णयहरूमा अलियार प्रवेश गर्न नसक्ने भन्ने अलियारको भनाईमा कैही सत्त्वता देखिएननि प्रधानमन्त्रीय पद्धतिमा मन्त्रिपरिषद्ले गर्ने हरेक निर्णयको जिम्मेवारी प्रधानमन्त्रीले लिनुपर्दछ । त्यसलाई नीतिगत निर्णय भनेर पन्थाउन मिल्दैन । हामीले अपनाएको बेष्ट मिनिस्टर सिद्धान्तमा सरकारले गर्ने गरेका हरेक राष्ट्रा र नरामा कामको जिम्मेवारी प्रधानमन्त्रीले तै लिनुपर्ने र मन्त्रीहरू भनेका प्रधानमन्त्रीका सहयोगी मात्र हुने भएकाले गलत निर्णयमा मन्त्रीलाई मात्र दोष लगाउन न्यायसंगत देखिन्दैन ।

ललिता निवास जगगा काण्डको सुरुवात २०४८ सालको राजनीतिक परिवर्तनपछि कृष्ण प्रसाद भट्टराईको नेतृत्वमा बनेको सरकारकै पालामा सुरु भएको हो । त्यसबेला भट्टराई नेतृत्वमा बनेको सरकारले राजनीतिक आस्थाका आधारमा पञ्चायती व्यवस्थाले कसैको सम्पत्ति जफत गरेको भए उचित छानविन गरी फिर्ता दिन सबैने निर्णय गरेको थियो । त्यही निर्णयलाई देखाएर तत्कालिन पञ्चायती व्यवस्थाले मुआज्जा दिएर अधिग्रहण गरेको जगलालाई जफत गरेको भन्ने देखाएर सरकारी जगगा व्यक्तिको नाममा ल्याइएको अहिले प्रमाणित भएको छ । सरकारी जगगा व्यक्तिको नाममा ल्याउने प्रमुख व्यक्तिहरू सुवर्ण शमशेर राणाका परिवारहरू तै हुन् त्यसमा पनि रुक्मशमशेर लगायतका अन्य पर्दछन् । अधिग्रहण गरेको जगलालाई जफत गरेको भनेर राणा परिवारले कही जगगा दलाल भू माफियाहरूको सहयोगमा मन्त्रिपरिषद् हुँदै मालपोत कार्यालयलाई समेत आफ्नो कब्जामा पारेर गलत निर्णय गर्न लगाएका हुनाले त्यस काण्डमा पहिला दोषी राणा परिवार तै हुन् । राणा परिवारलाई सहयोग गर्नेहरू दोसी दोषीहरू हुन् भने उक्त काण्डमा सहयोगी भएका अन्य सबै दोषी हुन् । जगगा काण्डमा फसेका धेरै व्यक्तिहरू मध्येका तेकपाका महासचिव विष्णु पौडेलका छोरा नविन पौडेल र सर्वोच्च अदालतका न्यायाधिश कुमार रेग्मीलाई भने आफ्नो नाममा रहेको जगगा सरकारलाई फिर्ता दिने सतमा अछित्यारले कुनै कारबही गर्नु तपर्न निर्णय अहिले विवादको घेरामा परेको छ । के अब त्यस जगगा काण्डमा फसेका व्यक्तिहरूले जगगा फिर्ता दिने निर्णय गरेमा उनीहरूले कानुनी दायराबाट उन्मुक्ति पाउँछन् त ? उदाहरणका लागि एउटा व्यक्तिले चोरी गन्यो चोरी गरेर ल्याएको माल समान वा रुपैया सम्बन्धित व्यक्तिलाई फिर्ता दिएको खण्डमा चोरसमिति कानुनी कारबाही हुन्छ कि हुँदैन यो तै अहिलेको सबैभन्ना ठुलो प्रश्न हो । अछित्यारले अदालतमा मुझा दर्ता गरेकै भोलीपलट किन नविन पौडेल र कुमार रेग्मीको नाममा सेस्ता कायम भएको जगगा हतार हतारमा सरकारको नाममा ल्याइयो ? अदालती प्रक्रियामा गई सकेको मुद्दालाई अदालती प्रक्रिया मैं नपुङ्याई सरकारको नाममा जगगा ल्याउनुको उद्देश्य के ? अछित्यारले मुद्दा लगाएका अधिकांश व्यक्तिहरू सत्ताधारी दिलका समर्थकहरू बाहेकका व्यक्तिहरू रहेकाले त्यहाँ शंका गर्ने आधारहरू देखिएका छन् । ठीक त्यही बेला दुई व्यक्तिको नाममा रहेको जगगा सरकारको नाममा ल्याउने निर्णय तै त्रुटीपूर्ण रहेको छ । कमसेकम सरकारले अदालती प्रक्रियालाई ध्यानमा राखेर अदालतीय प्रक्रिया परिवर्तनपूर्दथ्यो तर त्यसो न भएकाले त्यही गडबडी भएकोमा आशंका उछिएको छ ।

पछिल्लो समयमा मुलुक भ्रष्टाचारमा दुबेको छ । त्यसरी भ्रष्टाचारमा इन्हुको एउटै कारण हो नीतिगत निर्णयहरू । मन्त्रिपरिषद्ले गर्ने निर्णयहरूबाटै भ्रष्टाचार सुरु हुने गरेका छन् । मन्त्रीले गर्ने काम पनि मन्त्रिपरिषद्को बैठकबाट स्वीकृत गराइन्थे भएकाले त्यहीबाट नीतिगत भ्रष्टाचारको सुरुवात हुन्छ । भ्रमिसुधार मन्त्रालयले गर्ने काम किन भौतिक योजना मन्त्रालयबाट गराइयो ? माधव नेपाल प्रधानमन्त्री भएका बेला ललिता निवास जग्गा काठडमा बाहेक ३ वटा निर्णय भएका छन् भने बाबुराम भट्टराई प्रधानमन्त्री भएका बेलामा समेत त्यस विषयमा मन्त्रिपरिषद्बाट निर्णय भएका छन् । तर मन्त्रिपरिषद्को अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिहरूलाई कारबाही नहुने र सहयोगीका रूपमा रहेका मन्त्रीहरूलाई मात्र कारबाही हुने हो भने यो आफैँमा हास्यास्पद रहेको छ । मन्त्रिपरिषद्का निर्णयहरू प्रधानमन्त्रीको उनुमति बेगर स्वीकृत हुन सक्दैनन् । मन्त्रीले प्रस्तावमात्र गर्ने हो पारित भए नभएको जातकारी प्रधानमन्त्रीले वै दिने भएकाले कस्तैले भने मैले पारित गरिदिए भनेर प्रधानमन्त्रीले उन्मुक्ति प्राप्त उन सक्दैनन् । भ्रष्टाचार नै हाम्रो महारोग भएकाले भ्रष्टाचारको अन्त्य हुन्नैपर्दछ । भ्रष्टाचारीलाई कारबाही नगर भनेर आजसम्म कस्तैले भनेका छैनन्, यतिमात्र हो प्रतिशोध लिनका लागि कस्तैमाथि कारबाही गरिनु हुन् । अखिल्यार एउटा सम्बैधानिक निकाय भएकाले त्यस्तो निकाय स्वतन्त्र, निष्पक्ष भएर काम गर्नुपर्नेमा अहिले अखिल्यार, सत्ताधारी दल र सरकारबाट प्रभावित भएको हो कि भन्ने आशंका जन्मिएकोले त्यसको निवारण अखिल्यारले नै गर्नुपर्दछ भन्ने हामीले ठानेका छौं ।

**नीतिगत निर्णय के हो,
के होइन प्रस्त पारौं**

• देवेन्द्र चुडाल

devendrachudal@gmail.com

मालिकविरुद्ध पनि अखियारले मुद्दा दत
गराएको छ । पप्पु कन्स्ट्रक्सनले बर्दियाको
बर्बाड नदिमा जब्बीघाटको पुल उद्घाटन हुन्
नपाउँदै भक्तिएको थियो । अखियारकै आयुत
राजनारायण पाठक विरुद्ध ७८ लाख घुस लिएको
काण्डमा उनीमाथि समेत मुद्दा दर्ता भएको छ
यी त केही पात्रहरू मात्र हुन् । अखियारले
विशेष अदालतमा मुद्दा दर्ता गराएपनि फैसला
हुन वषौ लाने र आफ्नो पक्षमा निर्णय नभएको
खण्डमा अखियार र प्रतिवादी दुवै सर्वोच्च
अदालतमा पुने भएकोले अहिले नै कसैलाई
दोषी भनु उपयुक्त हुन सक्दैन ।

अखित्यारले यसपटक मुद्दा दर्ता गर्दा केर्हे नयाँ प्रावधान अपनाएको जस्तो देखिएपनि त्यस्तो प्रावधान गिरिजाप्रसाद कोइराल प्रधानमन्त्री रहेको बेलामा पनि प्रयोग गरिएको थियो । तत्कालीन पर्यटन तथा संस्कृति मन्त्री रहेका ताराणीदत्त चटोत पनि जहाज खरिट काण्डमा फसेका थिए । त्यसैबेला अखित्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले मन्त्रीपरिषद्ले गरेका निर्णयहरूका बारेमा अखित्यार प्रवेश गर्न नसक्ने भएकाले सम्बन्धित मन्त्रीलाई मुद्द दर्ता गराएर प्रधानमन्त्री कोइरालालाई उन्मुत्तिदिएको थियो । ललितानिवास जग्गा काण्डक बारेमा पनि तत्कालीन प्रधानमन्त्री माधव नेपाल र बाबुराम भट्टराईलाई उन्मुक्ति दिएर मन्त्रीहरू र सचिवहरूलाई मात्र दोषी देखाईएको छ मन्त्रीपरिषद्ले गर्न हरेक निर्णयहरू नीतिगत निर्णय हुन सक्दैनन् । मन्त्रीहरूले आफुहरूले गर्नुपर्न निर्णयहरू समेत नगरी मन्त्रीपरिषद्को बैठकमा लगेर निर्णय गराउने गरेका हुनाले त्यही नै भ्रष्टाचारको जड देखिन्छ । आफुले पाएको अधिकार पनि प्रयोग नगर्नु पनि एक किसिमको भ्रष्टाचार नै हो । ललिता निवास जग्गा काण्डको निर्णय गर्दा भूमी व्यवस्था ऐनको उल्लंघन गरिएका छ । भूमी व्यवस्था ऐन अनुसार भूमिसम्बन्धी निर्णय गर्न अधिकार भूमी सुधार मन्त्रालयलाई छ । भूमीसम्बन्धी निर्णय गर्ने अधिकार भूमीसुधार मन्त्रालयलाई मात्र छ भूमीसुधार मन्त्रालय अन्तर्गत मालपेत विभाग नापी विभाग सहित अन्य धेरै कार्यालयहरू रहेका छन् । त्यस्ता विभाग र कार्यालयहरूले

गर्ने निर्णयहरू मन्त्रिपरिषद्को बैठकले गर्नुलाई नीतिगत निर्णय, स्वीकार गर्न सकिने कानूनी अवस्था देखिएँ। मन्त्रिपरिषद् पनि कानूनी बन्धनमा बाँधिएको छ । प्रधानमन्त्री भए भन्दैमा जे पायो त्यही निर्णय गर्ने अधिकार प्रधानमन्त्री र मन्त्रिपरिषद्लाई छैन । मन्त्रिपरिषद्ले गरेका कतिपय निर्णयहरू मन्त्रिपरिषद्ले नै सच्चाउन सक्ने भएकाले ललिता निवास जग्गा काण्डमा भएका निर्णयहरू सच्चाउनुपर्न आवश्यकता रहेको छ ।

अद्यितार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगलाई बलियो र निष्पक्ष बनाउने हो भने सबै पहिल त्यहाँ नियुक्त हुने प्रक्रियामा नै आमुल सुधार हुनु पर्दछ । राजनीतिक दलका कार्यकर्तालाई नियुक्ति गरिने भएकाले निष्पक्ष भूमीकाको आशा गर्न सकिने अवस्था रहँदैन । अहिले संसदमा अद्यितार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग सम्बन्धी विधेयक पेश भएको छ अब उक्त विधेयकका बारेमा संसदमा मात्र होइन, नागरिक समाज र बुद्धिजीवीहरूका बिचमा त्यसलाई व्यापक छलफल र वहस चलाईनु पर्दछ । मन्त्रिपरिषदले गर्ने सबै निर्णयहरू नीतिगत निर्णय नहुने भएकाले अब नीतिगत निर्णयहरू को हुने के होइनन

राष्ट्रवादको खोको आवरण

• युगलकिशोर निधि

क्रान्ति, समृद्धि, जनता र लोकतन्त्र जस्ता शब्दको गहना भिरेहर हिँडने आजका कथित नेताहरूले जंगबहादुरले सिमानामा गाडेको खम्बासम्म जोगाउने क्षमता पनि देखिएन, किन ? कालापानी प्रकरणले सचेत नेपालीलाई आफ्नो इतिहास स्मरण गर्न बाध्य तुल्याएको छ। दक्षिणी सिमानाका रक्षक मध्यशीहरूले भारतसँगको रोटि बेटिको संवेदनशिल सम्बन्धलाई बिर्सो क्षेत्र छ। दक्षिणी सिमानाका रक्षक मध्यशीहरूले चाहन्छन् कि सिमा विवाद कुट्टीतिक संवादबाट हल गरिनुपर्छ तर सिमा रक्षामा प्राचिन इतिहासको व्याज खान पल्केकाहरू, होली वाइनमा बिनेहरू आज चुनावको मुख्यमा फेरी दलालहरू, राष्ट्रवादीहरू नारा घनकाईरहेको छन्। मध्यशीहरूलाई गोलि ठोकेर, खस पहाडीया अंडकारावाले दुई तिहाईमा चढेका आजका कमाउनिष्टहरू भारतको विरोध गर्नु नै आफ्नो धर्म वान्दछन्। भारतलाई गाली गरेर पहाडीया जनमत बनाउन यी पात्रहरू पल्केका छन् भन्दा अतिस्युति नहोला।

चारपटक प्रधानमन्त्री बनेका शेरबहादुर देउवा र दुईपटक बनेका प्रवण्ड तथा माधवकुमार नेपाल, भफ्लनाथ खनाल र बाबुराम भट्टराईहरूले कालापानीमा सीमा सिर्जियो भन्दै अहिले गोहीको औंसु बगाउनुको कुनै अर्थ

छैन र, यसै साता मात्र कालापानी समस्या सृष्टि भएर्है गरी न्वारानदेखिको बल लगाएर चिच्याएको पनि कम्तीमा उल्लिखित पात्रहरूलाई सुहाएको किन छैन भने उनीहरू सत्तामा रहेका के हेरेर बसेका थिए ? अन्ताउन (५८) वर्षअघि चीन र भारतबीच युद्ध भएका बेला रणनीतिक महत्वको कालापानीमा भारतीय सेनाले अस्थायी मुकाम खडा गरेको थियो। त्यसेबेला जुनसुकै कारणले सैन्य शिविर स्थापना गरिएको भए पनि युद्ध अन्त्यपछि नेपालमा बनेका कुनै पनि सरकारलाई कूट्टीतिक तत्वरमा सीमा समस्या सुझाउने अवसर र जिम्मेवारी प्राप्त भएको थियो।

त्यसैले प्रश्न उठाए, यसअधिका सरकार र प्रधानमन्त्री कालापानीबाटे किन मौन बसेका थिए ? कहाँ थिए यी आजका कमाउनिष्टहरू ? कहाँ सुतेको थियो आजका राष्ट्रवादी युवा जोस ? जसले लैन्वैरको चौकमा विरोध गर्नु र पुला जलाउनुलाई नै राष्ट्रवादी उद्धोष मान्दछ, उसको शिर हातीसाराको विस्तारवादी बाउको अगाडि किन नतमस्तक हुन्छ ? चिन ढुले दाई होइन सादा बाउ (फादर)को व्यवहारमा प्रस्तुत हुँदै आएको छ। सन् १९९२ को टिबेट-नेपिल द्रिटिमा स्पष्ट उल्लेख गरिएको छ कि चिन नेपालको बाउ (फादर) मानिने। सन् १९८० सम्म चिनले नेपाली राजालाई (वाङ् उपाधि दिएर) चिनीया सम्भाटको एक सहायक सेनापतिको रूपमा मात्र गणेका थिए। यी घट्टनाक्रमलाई सहज रूपमा लिनु सरासर गलत हुनेछ।

चिनको त्यो बाउ चरित्रको अंडकारो श्रुखलालाई कदापि पनि नजर अन्दाज गरेर सेतो छाला र शक्तिको अगाडि कुनै पनि सर्तमा आफूलाई नतमस्तक गराउनु घातक सावित हुने छ। वास्तवमा भूमि अतिक्रमणमा चिन भारत भन्दा ठुलो

विस्तारवादी र साम्राज्यवादी हो। चिनले ताइवान, हंकङ्ग, भियतनाम, जापान आदि सबै छिमेकी भूमिलाई अतिक्रम गर्दै दादागरि जमाएको तथ्य जग जाहेर छ। पाखण्डी राष्ट्रवादीहरू यस तथ्यबाट किन बेखबर छ। छिमेकी राष्ट्र चीनले नेपालको भूमिमाथि कब्जा गर्दासमेत नेपाल पक्षले अहिलेसम्म

सन् १९७८ मा सीमांकन हुँदैदेखि स्तम्भ भेटिएको थिएन। सोलुखुम्बुको नाम्पा भञ्ज्याडमा रहेको ६२ नम्बरको स्तम्भ पनि छैन।

दोलखाको ५७ नम्बरको स्तम्भको हालत पनि त्यही छ। नेपालको शिर सगरमाथाको उचाई घटेको देखाउने षड्यन्त्र पनि चिनिया पक्षबाटे भएको हो।

● ● ●
चिनको त्यो बाउ चरित्रको अहंकारको श्रुखलालाई कदापि पनि नजर अन्दाज गरेर सेतो छाला र शक्तिको अगाडि कुनै पनि सर्तमा आफूलाई नतमस्तक गराउनु घातक सावित हुने छ। वास्तवमा भूमि अतिक्रमणमा चिन भारत भन्दा ठुलो विस्तारवादी र साम्राज्यवादी हो। चिनले ताइवान, हंकङ्ग, भियतनाम, जापान आदि सबै छिमेकी राष्ट्रवादीहरू यस तथ्यबाट किन बेखबर छ।

● ● ●

कुनै प्रतिक्रिया जनाएको छैन। चीनले नेपालको भूमि हड्डेपेको तथ्य धेरै अधि नै सार्वजनिक भएको थियो। नेपाल-चीन सीमाको लम्बाई एक हजार चार सय १४ किलोमिटर छ। पूर्व सिकिम सीमादेखि पश्चिम लिपुलेकसम्म ६९ वटा सीमा स्तम्भ बनाइएका छन। तीमध्ये सन् २००५ मा भएको सुपरीवेक्षणमा ३७, ३८, र ६२ नम्बरका स्तम्भ भेटिएका थिएनन्। ३७ र ३८ नम्बर स्तम्भ गोरखाको तोम खोलामा पर्छ। त्यहाँ

तिब्बतमा सङ्कर विस्तारको परियोजनाको अध्ययनबाट नेपाली भूमिमा चीनले अधिकार जमाएको तथ्य सार्वजनिक भएको छ। चीनको तिब्बतसँगको सीमावर्ती खोला तथा नदीसँगै बनाएका भौतिक संरचनाको कटानका कारण नेपालले विभिन्न चार जिल्लामा ३६ हेक्टर जमीन तिब्बतको केरुड क्षेत्रमा परेको छ। सिन्धुपाल्योको खराने खोला र भोटेकोशी क्षेत्रका ११ हेक्टर जमीन तिब्बतको न्यालाम क्षेत्रमा परेका छन्। संख्यासभामा पनि ९ हेक्टर भूमि तिब्बती क्षेत्रमा निर्मित सङ्कर परियोजनाको कारण चीनको भूमागमा परेको छ। साथै कामुखोला, अरुण नदी र सुन्जग नदी पनि अहिले चीनको तिब्बिगिर्सन काउनीमा परेको छ।

कृषि मन्त्रालयको नापी शाखाले २०७२ सालमा गरेको अध्ययनमा हुम्ला, रसुवा, सिन्धुपाल्योक र संख्यासभा जिल्लाका ९ स्थानका ३६ हेक्टर जमीन चीनतर्फ पारिएको उल्लेख छ।

मन्त्रालयको नापी शाखाले ०७२ जेठमा एक महिना लगाएर नेपाल-तिब्बत सीमा नदीको सीमांकन गरी नदी कटानको विवरण तयार पारेपनि ढीलो गरि हालै सार्वजनिक गरिएको छ। चीनले नदीको वहाव परिवर्तन गर्दै नेपाली भूमागमा पठाइ आफ्नो

क्षेत्रमा भौतिक संरचना बनाएका कारण नेपाली भूमागमा उसले आफ्नो अधिकार जमाएको अध्ययनहरूले देखाएको छ। सर्वेक्षणको क्रममा हुम्लाको भागदारे नदी क्षेत्रमा ६ हेक्टर र कर्णाली नदीको चार हेक्टर जमीनमा चीनले कब्जा जमाएको उल्लेख छ। त्यस्तै, रसुवाको सान्जेन नदी, भुर्जंग नदी र जम्बुखोलाको ६ हेक्टर जमीन तिब्बतको केरुड क्षेत्रमा परेको छ। सिन्धुपाल्योको खराने खोला र भोटेकोशी क्षेत्रका ११ हेक्टर जमीन तिब्बतको न्यालाम परेका छन्। संख्यासभामा पनि ९ हेक्टर भूमि तिब्बती क्षेत्रमा निर्मित सङ्कर परियोजनाको कारण चीनको भूमागमा परेको छ। साथै कामुखोला, अरुण नदी र सुन्जग नदी पनि अहिले चीनको तिब्बिगिर्सन काउनीमा परेको छ।

चिनियाँ पक्षले तिब्बतर्फ निर्माण भइरहेको संरचनामा अरुण खोलाबाट उत्खनन गरी दुड्गा गिड्डी वालुवा प्रयोग समेत गरेर नेपाली भूमागमा पहिरो जाने स्थिति बनाएको थियो। उत्तरी सीमा क्षेत्रमा सीमा अतिक्रमणको तथ्य सार्वजनिक भएपछि सरकारले सीमा जोडिएका जिल्लाहरू ताप्लेजुङ, सोलुखुम्बु, दोलखा, गोरखा, मनाड, मुस्ताङ, डोल्पा, मुगु, हुम्ला र दार्चुलामा पनि सर्वेक्षणको हिम्मत गर्न सकिरहेको छ। नेपालको

एनसेलमार्फत माइक्रोसफ्टले नेपाली कम्पनीलाई क्लाउड सेवा दिने

एनसेलले माइक्रोसफ्टको कम्प्युनिकेसन सोलुसन्स अन्तर्गतका क्लाउड सर्भिस र अनलाइन मिटिङ्डुल लगायतका सेवाहरू नेपाली कम्पनीहरूलाई उपलब्ध गराउन नाइक्रोसफ्ट कर्पोरेसनसँग सहकार्य गरेको छ। गत हत्ता आयोजित एक कार्यक्रममा विभिन्न बैंक, व्यवसायीक घराना, एनजिओ, आईएनजिओका २५० भन्दा बढि प्रतिनिधि तथा अधिकारीहरूका माफ एनसेलले माइक्रोसफ्ट टियर वान क्लाउड सर्भिस प्रोभाइडर (सीएसपी) का लागि माइक्रोसफ्टसँग समकादारी भएको घोषणा गरेको हो। यो समकादारी अन्तर्गत एनसेलले विषेशगरी माइक्रोसफ्टका तीन सेवाहरू-अफिस थिसिस्टिकफाइब्रम, एज्योर र टिम्स उपलब्ध गराउन आफ्नो ध्यान केन्द्रित गर्नेछ।

अफिस थिसिस्टिकफाइब्रम एक सेवा हो जसको प्रयोगले कार्यहरूमा प्रभावकारीता थाप्दछ र कार्यलयमा सेवालाई अझ प्रोडक्टम बन्दै प्रभावकारीलयमा एक अर्कासँग सम्पर्कमा रहन सहयोग गर्दछ। यसले जानकारीहरू पता लगाउन, जानहरू बाडन, आफ्ना सहकर्मीहरूलाई कुरुकानी गर्न देखि लिएर योजनाहरू बनाई प्रशासनिक कामहरूमा लाग्ने सयम घटाई त्रुस्त रूपमा कार्यहरू गर्न सबल बनाउँदछ। यसले गर्दा व्यवसायहरूले आफ्नो बढि समय अझ नवीन कार्यहरूमा लगाई आफ्नो ध्यान केन्द्रित गर्न चाहेको छ। यसले गर्दा व्यवसायहरूले आफ्नो बढि समय अझ नवीन कार्यहरूमा लगाई आफ्नो ध्यान केन्द्रित गर्न चाहेको छ।

त्यसै कार्यलयमित्र एकिकृत संचार र सहकार्यलाई सधाउन माइक्रोसफ्टको अर्को नविन सेवा माइक्रोसफ्टटो क्लाउड सेवा प्रयोगमा गर्न चाहेको छ। कार्यलयमित्रको आन्तरिक चाट, भिडियो मिटिङ्ड, फाइल स्टोरेज र एपलिकेशन इन्टिग्रेशन जस्ता विशेषता माइक्रोसफ्ट टिम्समा रहेको छ।

यसले कार्यलयमा फाइल स्टोरेज, चाट, भिडियो मिटिङ्ड, सेवाहरूले एनलाइन मिटिङ्डको लागि चुस्त वातावरण प्रदान गर्दछ। यसले कार्यलयमा फाइल स्टोरेज, चाट, भिडियो मिटिङ्ड, सेवाहरूले एनलाइन मिटिङ्डको लागि चुस्त वातावरण प्रदान गर्दछ। यसले कार्यलयमा फाइल स्टोरेज, चाट, भिडियो मिटिङ्ड, स

चीनको समूहगत बहिष्कार तथा सामाजिक अशान्तिसँग जुक्ने संभावना

शान्ता न्यौपाने

चीनका प्रधानमन्त्री लि केकीयाङ्गले २४ दिसम्बर, २०१९ का दिन 'ओपिनिअन्स औन फरदर इम्प्रेसिंग जब मार्केट स्टैचिलिटी' शीर्षक भएको एक वैचारिक रेस्टेक काउन्सिल मिटीजङ्गमा प्रस्तुत गरेका थिए। त्यस दस्तावेज वा अभिलेख चीन सम्बन्धी अपेक्षाहरूसँग खर्कादो अवस्था सम्बन्धी नाकारात्मक प्रभावहरूलाई कम्पनीहरूमित्र रहने वातावरण ज्ञान जाँदैन। चिनियाँ प्रधानमन्त्रीले अपेक्षा गरेका छन कि चिनिया कम्पनीहरूले कर्मचारीहरूलाई यस प्रकारले निष्कासित गर्ने प्रक्रिया अपनाउनुपर्छ जसले गर्दा अस्तावित विधिहरू अपनाउँदा समूहगत बिकारप्रति प्रतिकूल असर पर्दैन। प्रधानमन्त्री लि केकीयाङ्गले रोजगारीको स्थायित्वमाथि ठूलो प्रभाव पार्ने प्रकारले गर्ने आवान गर्नुका साथै कम्पनीहरूले अर्थक सञ्चुलन समेत संचालित गर्ने प्रकारले निर्देशन दिएका छन्। त्यसको मुख्य उद्देश्य स्थिर रोजगारी अवस्थालाई अश्वशत पार्नुका साथै समूहगत बिकारको खतरालाई समेत रोक्नु रहेको छ किनकि चीनले धनियो रोजगारी अवस्थालाई महशूश गरेको छ। प्रधानमन्त्री लि केकीयाङ्गले रोजगारीलाई स्थिर राख्न ६ वटा व्यापक लक्ष्य तथा प्रकृयाहरू समेत बताएका छन्।

पहिले लक्ष्य वा उद्देश्य- सरकारले कामदारहरूको दरबन्दी र तलब स्थिर राखेका व्यापारप्रति सहयोग बढाउनुपर्छ। अवकाश दिने क्रममा रोजगारी दिने वा रोजगारदाताले नियम कानुनको पालन गर्नु पर्छ। अर्को प्रस्तावित उद्देश्य प्रभावकारी लगानीहरूमार्फत नयाँ कार्यको अवसर श्रृङ्खला गर्नुरहेको छ। विगतको अनुभूतिको आधारमा चीनले काम खोजेहरूले काम पाओस अथवा आफ्नो व्यापार शुरू गरेसु, त्यसका लागि बहु क्षेत्रीय प्रविधिहरूको विकास गर्नुपर्छ। एक महत्वपूर्ण उल्लेखनीयको कुरा उल्लेख गर्नु जरुरी छ। जो व्यापक स्तरको व्यावसायिक प्रशिक्षण कार्यक्रमलाई व्यापक स्तरमा विकास गर्नु जरुरी छ। कसैलाई रोजगारी प्रदान गर्नको लागि प्रतिभा विकासलाई बहुआयामिक बनाउनु पर्छ, जसलाई चीनले सोचेको भएपनि पूर्ण स्पष्टमा कार्याचित तथा लागू गर्न सकेको छन्।

चीन प्रशासनले कामको अनुगमनको गर्ने उद्देश्यले सूचना प्रणालीलाई बलियो पार्न चाहेको छ। व्यापक स्तरको कार्य बजार तथा बेरोजगारी संख्याको व्यापक प्रकृति हेरेर यो अवश्यक महशूश गरिएको अनलाईन बेरोजगारीको दर्ता गर्ने प्रक्रिया

स्थापित गर्नु जरुरी रहेको छ। अन्तिम बैद्या बेरोजगारहरूको आवश्यकता पूरा गर्न सुरक्षा संजालमा वृद्धि गर्नुपर्छ साथै त्यसलाई सम्पादन यस्तो प्रविधिको विकास गर्नुपर्छ जस्तो अमेरिकी सामाजिक प्रविधि प्रणाली समेत रहेको छन्। लि केकीयाङ्गले यो पनि उल्लेख गरेका छन कि आपातकालीन प्रतिक्रिया प्रणालीलाई विकसित गरी हरेक क्षेत्रमा समूहगत सामाजिक अशान्तिलाई यस प्रकारले समाधान गर्नुपर्छ जसले गर्दा समूहगत विकृतिहरूको सम्मान्य उचित ढागले समाधान गर्न सकियोस्। स्थानीय सरकारहरूलाई विभिन्न संगठनहरूका रोजगारीको खाँचोसँग तालेमेल मिलाएर अधि बद्ध लालह सल्लाह दिइएको छ। भने अस्थायी समाधान प्रक्रियालाई व्यवस्थित गर्नुपरेको छ। उल्लेखनीय छ कि ३१ अक्टोबर, २०१९ का दिन चीनको केन्द्रिय कम्पनिट पार्टीको १९ औं समितिको चौथो सामाच सत्र मार्फत राम्रो स्तरको पूर्ण रोजगारीलाई प्रवर्द्धन गर्दै सूचनात्मक प्रणालीलाई सुधार्ने माथि जोड दिएको छ।

हाल चीनको सामाजिक विज्ञान प्रतिष्ठान (जो सरकारी विज्ञहरूको संस्था हो) ले दिसम्बर २३, २०१९ का दिन सोशल ब्लू बुकः एनेलाइसिस एज्ड फोरकास्ट अफ चीनाज सोशल सिचुएशन, २०२०" जारी गरेको छ। त्यसमा चीनको रोजगारी प्रणालीको अवस्था अर्थव्यवस्थाको खरिकेदो दबावको कारण परिवर्तित हुँदै आएको उल्लेख गरिएको छ। चीन-अमेरिका व्यापारको उतार-चढावले गर्दा संरचनात्मक तथा उतार-चढावको बैदालालाई जटिल बनाईदिएको छ। आधिकारिक बेरोजगारीको दर यस वर्ष ५.१ प्रतिशत उकिलेको छ, जो गत वर्षको दाँजोमा ०.३ प्रतिशत माथि रहेको छ। वास्तविक बेरोजगारी सम्बन्धतः त्यसभन्दा उच्च रहेको छ।

आर्थिक अनुसन्धान अध्ययन राष्ट्रिय केन्द्रले अगस्त, २०१५ को अनुमान अनुसार सन् २०२० देखि ०९ सम्मको बेरोजगारी दर औसतन ११ प्रतिशत जति रहेको जनाएको थिए, जबकि आधिकारिक औसत दर त्यसको आधा भन्दा कम रहेको थिए। उल्लेखनीय कुरो, केही प्रतिकूल प्रतिवेदन का बाबजूद पनि २०१९ सम्म चीनको श्रम बजारले सन् १९१० पछि २००० को शुरूसम्म आएको व्यापक गिरावटलाई पुर्णरूपित गर्न सकेको थिएन, जबकि राष्ट्रको सरकार नियन्त्रित अर्थव्यवस्था थिए, जुन परिस्थितिमा स्वतन्त्र संस्थान तथा बजार शक्तिलाई ज्यादै मेहनत गर्नुपर्ने अवस्था रहेको थिए।

दी फाइनान्सिएल टाइम्सको मार्च ३, २०१९ को एक प्रतिवेदन अनुसार चीनभित्रिक प्राविधिक निकायहरू वर्षोंको पहुँच पश्चात् मूल्य कटौती गर्ने प्रविधि अपनाएको थिए।

अस्तव्यस्त अर्थव्यवस्थाले गर्दा पूँजीको उत्थानमा विस्तारे गिरावट आएपछि मुख्य निकायहरू खर्च कम गर्ने विकल्प अपनाए। त्यस प्रतिवेदन अनुसार चीनको प्राविधिक क्षेत्रको लगानी सन् २०१९ को आधीसम्म तल खसिकैदै गयो, जसले गर्दा कम्पनीहरूलाई कम सूच्योकान गर्ने बाय गरिएदियो।

त्यसे बखत उपभोक्ताहरू मूल्य प्रति बढी जागरूक भएभने विज्ञापनकर्ताहरूले विज्ञापनमा खर्चगर्नेवारे पुर्नविचार गर्न थाले। यस सबैको प्रभाव स्पष्ट लप्पमा प्राविधिक कम्पनीहरूमाथि पन्यो, जसले गर्दा कर्मचारीहरूले पीडा भेल बाय हुनु पर्यो। उदाहरणका लागि दीदी चुकिङ्ग चीनको शीर्ष संगठनले गत वर्ष आफ्नो कुल कर्मचारी १५ प्रतिशत अर्थात् २,००० मजदूरहरूलाई कार्यमुक्त गरिएदियो।

त्यसे दियानरोङ्ग भन्ने निकायले समेत २०१९ मा, २००० जनालाई कार्यमुक्त गरिएदियो।

अर्को चिनिया कम्पनी जेडी, कम ले आफ्नो कार्यशक्तिलाई १० प्रतिशतले कमी त्याईदियो।

महत्वपूर्ण कुरो यो छ कि तूला कम्पनीहरूका काम कार्यादीले गर्दा कर्मचारीहरू मात्र मुक्त हुँदैन तिनीहरूको सुविधाहरू समेतमा कटौती गर्ने गरिएको छ। उदाहरणका लागि बाइटे डान्स प्रदान गर्दै आएको छ, जस्तै विना मूल्य लिएर खाना दिने, जीमको सदस्यता दिने तथा लाभांशहरू वितरण गर्ने कार्यहरू रहेका छन्।

यस दृष्टिले चीनको इतिहासमा अर्थव्यवस्था विभिन्न प्रकारका समस्याहरूसँग जुभदै आएको छ भने बेरोजगारी एउटा यस्तो तत्व हो, जसले चीन प्रशासनलाई चिनित बनाईदिएको छ। जबकि चीन र ३३९ को आधिकारिक बेरोजगारीको तथ्याकमा विगत थ्रैप्र वर्षहरूमा कुनै परिवर्तन आएको छैन, ४ देखि ५ प्रतिशत को बीच रहँदै आएको, बेजिङ्ग र ३३९ को गत वर्षको सन्देशले चीन खरिकेदो अर्थव्यवस्थाले गर्दा पूर्ववत् चिनित रहँदै आउनुका साथै २०२० ले त्याउने चुनौतीहरूले गर्दा समेत चिनित रहेको छ। चीन आजभोलि सामाजिक अशान्तिले गर्दा बढी चिनित रहेको छ कि त्यो प्रत्यक्षरूपमा प्रशासनको राष्ट्रियत्वसँग सम्बन्धित रहेको छ। चिनियाँ नेताहरूको वक्तव्यले दिने वास्तविक बेरोजगारीको अवस्थाको अवधारणा तथा बजारको राष्ट्रियत्वलाई ज्यादै मेहनत गर्नु रहेको छ।

यस दृष्टिले चीनको इतिहासमा अर्थव्यवस्था विभिन्न प्रकारका समस्याहरूसँग जुभदै आएको छ भने बेरोजगारी एउटा यस्तो तत्व हो, जसले चीन प्रशासनलाई चिनित बनाईदिएको छ। जबकि चीन र ३३९ को आधिकारिक बेरोजगारीको तथ्याकमा विगत थ्रैप्र वर्षहरूमा कुनै परिवर्तन आएको छैन, ४ देखि ५ प्रतिशत को बीच रहँदै आएको, बेजिङ्ग र ३३९ को गत वर्षको सन्देशले चीन खरिकेदो अर्थव्यवस्थाले गर्दा पूर्ववत् चिनित रहँदै आउनुका साथै २०२० ले त्याउने चुनौतीहरूले गर्दा समेत चिनित रहेको छ। चीन आजभोलि सामाजिक अशान्तिले गर्दा बढी चिनित रहेको छ कि त्यो प्रत्यक्षरूपमा प्रशासनको राष्ट्रियत्वसँग सम्बन्धित रहेको छ। चिनियाँ नेताहरूको वक्तव्यले दिने वास्तविक सन्देश सामूहिक विष्वाकरलाई रोकेर कार्य बजारको राष्ट्रियत्वलाई आश्वशत गर्नु रहेको छ।

खेलकुद

नेपाली स्पिनर सामूहिती अमेरिका

नेपालले तीन वर्षपछि भारतमा आयोजना हुने एकदिवसीय विश्वकपको छनोट प्रतियोगिता लिग २ शृँखलामा दोस्रो जित हात पारेको छ। नेपालले बुधबार भएको खेलमा अमेरिकालाई आठ विकेटले पराजित गरेको हो। कीर्तिपुरस्तित त्रिवि क्रिकेट ट्रेनिंग विकेटले मैदानमा भएको यो खेल नाटकीय देखियो। टस जितेर पहिले ब्याटिङ्गमा निम्न्याएको अमेरिकालाई नेपालले १२ ओमरमा ३५ रनको सामान्य योगफलमै समेत्यो। अमेरिकी खेलाडी नेपाली स्पिनरद्वय सन्दीप लमिछाने र सुसन भारीसामु टिकै सकेनन। अमेरिकाको दौँडै विकेट सुसनले चार विकेट पर्दैन। अमेरिकाको दौँडै विकेट खेलाडीलाई लिए।

नेपालले खेलको दोस्रो ओमरबाटै विकेट लिन सुरु गरेको थिए। सन्दीपले अमेरिकाका प्रारम्भिक ब्याटसम्यान इयान होल्यान्डलाई खाता खोल्नुअघि नै पह

कपरेट

● सरकारद्वारा २६ उद्यमीलाई सिआइपी सम्मान

सरकारले २६ उद्यमीलाई 'महत्वपूर्ण व्यावसायिक व्यक्ति (सिआइपी)'का रूपमा सम्मान गरेको छ। प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा महत्वपूर्ण योगदान दिने उत्कृष्ट २६ उद्यमी-व्यवसायी तथा संस्थालाई सिआइपीद्वारा सम्मान गरेका हुन्। मुलुकको उत्पादन, रोजगारी, निर्यात, पर्यटन तथा विप्रेषण आयमा महत्वपूर्ण योगदान दिने व्यक्ति तथा संघ-संस्थालाई सिआइपी प्रदान गरिएको हो। महत्वपूर्ण व्यावसायिक व्यक्ति (सिआइपी) छनोट, सम्मान तथा सुविधासम्बन्धी कायविधि २०७४ अनुसार सिआइपी दिइएको उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयका सचिव वैकुण्ठ अर्थाले जानकारी दिए।

सरकारले कुल १३ विद्यामा २६ उद्यमीलाई सिआइपी प्रदान गरेको हो। जसमा तेसो मुलुकतर्फ सबैभन्दा बढी निकासी गर्ने पाँच उद्यमी, भारततर्फ रकमका आधारमा बढी निर्यात गर्ने तीन र चौनतर्फ रकमका आधारमा धेरै निर्यात गर्ने तीन उद्यमी रहेका

छन्। त्यसै, रकम भित्र्याएका आधारमा सबैभन्दा धेरै हस्तकला निर्यात गर्ने एक, एनटिआइएसअन्तर्गतका वस्तु धेरै निर्यात गर्ने दुई, निर्यात व्यापारमा रकमका आधारमा सबैभन्दा धेरै योगदान दिने एक र सबैभन्दा धेरै रकमको सफ्टवेयर निर्यात गर्ने एक उद्यमीले पनि सिआइपी पाएका हुन्।

त्यसै, सबैभन्दा बढी लगानी गर्ने एउटा उद्योग, सबैभन्दा बढी रोजगारी सिर्जना गर्ने एउटा उद्योग, बैंकिङ प्रणालीमार्फत सबैभन्दा बढी विप्रेषण भित्र्याउने विप्रेषण कम्पनी, सबैभन्दा बढी विदेशी विनियम आर्जन गर्ने पर्यटनमूलक उद्योग र निर्यात व्यापारमा सबैभन्दा बढी योगदान दिने एकजना महिला उद्यमी र एकजना पुरुष उद्यमीले समेत सिआइपी पाएका हुन्। सरकारले निर्यात व्यापारका साथै वाणिज्य क्षेत्रमा महत्वपूर्ण योगदान दिएको भन्दे निजी क्षेत्रका प्रतिनिधिमूलक तीनवटा संघका अध्यक्षलाई समेत सिआइपी प्रदान गरेको छ।

सरकारले राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा महत्वपूर्ण योगदान दिने उद्यमीलाई दोस्रोपटक सिआइपीद्वारा सम्मान गरेको हो। यसअघि सरकारले ०७० मा विभिन्न १५ विद्यामा ३४ उद्यमीलाई सिआइपी प्रदान गरेको थियो। 'महत्वपूर्ण व्यावसायिक व्यक्ति (सिआइपी)' छनोट, सम्मान तथा सुविधासम्बन्धी कायविधि २०६९ अनुसार त्यतिवेला सिआइपी प्रदान गरिएको थियो। उक्त कार्यविधिअनुसार प्रत्येक दुई-दुई वर्षमा देशको निर्यात, लगानी, रोजगारी, विप्रेषण, पर्यटनलगायतका क्षेत्रमा उल्लेख योगदान पुऱ्याई उत्कृष्ट ठहरिएका व्यवसायी एवं यस क्षेत्रमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउने उद्यमी-व्यवसायीहरू एवं तिनका प्रतिनिधिमूलक संस्थाका अध्यक्षहरूलाई महत्वपूर्ण व्यावसायिक व्यक्ति (सिआइपी) प्रदान गर्ने उल्लेख थियो। तर, त्यसले निरन्तरता पाउन सकेको थिएन। ०७४ मा सरकारले नयाँ कार्यविधि त्याएर सिआइपी प्रदान गर्ने प्रक्रिया सुरु गरेको हो। सरकारले पहिलोपटक सिआइपी प्रदान गरेको ६ वर्षपछि दोस्रोपटक सिआइपी प्रदान गरेको हो।

प्रधानमन्त्री केपी ओलीले सरकारले दिएको 'महत्वपूर्ण व्यावसायिक व्यक्ति-सिआइपी' सम्मानको मर्यादा राख्न उद्यमीलाई आग्रह गरेका छन्। काठमाडौंमा मंगलबार आयोजित कार्यक्रममा उद्यमीहरूलाई सिआइपी प्रदान गर्दै उनले असल व्यवसायीका रूपमा ख्याति कमाउन आग्रह गरे। उनले सिआइपी प्राप्तकाहरूले मुलुकमा थप रोजगारी सिर्जना गर्ने र उत्पादन तथा निर्यात बढाउन योगदान दिनुपर्नेसमेत बताए। 'हामी कुनै तानाशाही व्यवस्थामा छैनौं, लोकतन्त्रमा छैनौं, अबको कानुन निर्माण सुशासन र आर्थिक विकासका लागि हुनेछ' उनले भने, 'तपाईंहरू (निजी क्षेत्र) कानुनका मस्तौदा लिएर आउनुहोस, हामी सोहीअनुसार कानुन बनाउँछौं।'

यी हुने सिआइपी

पाउने व्यवसायी तथा संस्था

१. रामचन्द्र संधई, त्रिवेणी स्पिनिड मिल्स प्रालि (धागो)
२. दोर्जे ग्यालसेन लामा, दी साप्रिला कार्पेट एन्ड ह्यान्डिक्राफ्ट इन्डस्ट्री (जनी गल्चा)
३. राहुलमान शाक्य, काठमाडौं स्टार फेसन प्रालि (तयारी पोसाक)
४. सूर्यकुमार गुरुड, एम्बरेस्ट पसिना निटिड एन्ड वेपिड इन्डस्ट्रिज प्रालि
५. रविन श्रेष्ठ, एम्बरेस्ट फेसन
६. हरिकिरतसिंह वेदी, डाबर नेपाल प्रालि
७. दिव्यराज सापकोटा, आरती स्ट्राइप्स प्रालि
८. युक्ति गोल्चा, हुलास वायर इन्डस्ट्रिज प्रालि
९. पेम्बार्डो शेर्पा, न्यु हस्तकला एक्सपोर्ट एन्ड एक्सपोर्ट प्रालि
१०. विश्वराज बस्नेत, गणेश हिमाल इम्पोर्ट एन्ड एक्सपोर्ट प्रालि
११. मच्छिन्द्र पाण्डे, न्यु प्यागोडा इन्टरप्राइजेजे

अमियान

सामाजिक

१२. गोपीप्रसाद कँडेल, पिपुल्स क्राफ्ट एक्सपोर्ट
१३. सुजनकुमार श्रेष्ठ, मनराम हिमालयन ह्यान्डिक्राफ्ट्स
१४. निर्वाणकुमार चौधरी, सिजी बायोटेक प्रालि
१५. राजलक्ष्मी गोल्चा, हुलास वायर्स इन्डस्ट्री लिमिटेड
१६. दीपेश प्रधान, एलआइएस नेपाल प्रालि
१७. लिउ सु कुवाड, होसी शिवम् सिमेन्ट प्रालि
१८. पवनकुमार गोल्चा, रिलायन्स स्पिनिड मिल्स लिमिटेड
१९. चन्द्रप्रसाद ठकाल, आइएमई लिमिटेड
२०. सुरेशलाल श्रेष्ठ, तारागाउँ रिजेन्सी होटल लिमिटेड
२१. सुनीता शेर्पा, फेल्ट एन्ड यार्न प्रालि
२२. अक्षय गोल्चा, रिलायन्स स्पिनिड मिल्स प्रालि
२३. भवानी राणा, नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ
२४. राजेशकाजी श्रेष्ठ, नेपाल चेम्बर अफ कमर्स
२५. सतिशकुमार मोर, नेपाल उद्योग परिसंघ
२६. सुरेशलाल श्रेष्ठ, तारागाउँ रिजेन्सी होटल

● हिमालयन बैंकको

२२ प्रतिशत लाभांश पारित

हिमालयन बैंकको साधारणसभाले सेयरधनीलाई २२ प्रतिशत लाभांश दिने प्रस्ताव पारित गरेको छ। बैंक सञ्चालक समितिको १० प्रतिशत बोनस सेयर र १२ प्रतिशत नगद लाभांश दिने प्रस्ताव बुधबार सम्पन्न सभाले पारित गरेको हो।

बैंक सञ्चालक समितिका अध्यक्ष मनोजबहादुर श्रेष्ठको सभापतित्वमा सम्पन्न सभाले पारित गरेको बोनस सेयर वितरणपश्चात बैंकको चुक्ता तुँगी ९ अर्ब ३७ करोड २२ लाख ८९ हजार ४ सय २८ रुपैयाँ पुनर्वेताहएको छ। सभामा अध्यक्ष श्रेष्ठले आर्थिक वर्ष ०७४०७५ को प्रतिवेदन प्रस्तुत गरेका थिए। उनले नवीन, सुरक्षित तथा स्वस्थ बैंकिंग प्रणालीको विकास गर्दै जनताको विश्वासानुसूच अभ सुलभ तथा स्तरीय सेवा पुऱ्याउने लक्ष्यमा बैंक सदाहाँ प्रतिबद्ध रहेको बताए। बैंकले आव ०७५०७६ अन्त्यसम्म १ खंब १३अर्ब १ करोडनिकेप सकलन र ८८ अर्ब २० करोड ६३ लाख रुपैयाँ कर्जा प्रवाह गरेको जानकारी सभामा दिइयो।

साधारणसभामा बैंकको सञ्चालक समितिमा संस्थापक सेयरधनीबाट प्रतिनिधित्व गर्ने पाँचजना सञ्चालक पदमा प्रचण्डबहादुर श्रेष्ठ, फैजल एन ललानी, तुलसीप्रसाद गौतम, सुनीलबहादुर थापा र आशिष शर्मा निर्विरोध निवाचित भएका छन्।

नवनिवाचित सञ्चालकलाई बधाई दिँदै अध्यक्ष श्रेष्ठले चालू आर्थिक वर्षमा कस्तीमा १२ स्थानमा नयाँ शाखाको स्थापना गर्ने जानकारी दिए। उनले बैंकको सेवा तथा सुविधालाई समयअनुसूच आर्कषक एवं गुणस्तरीय बनाउनेतरफ बैंक निरन्तर प्रयासरत रहेको बताए।

● एनप्याब्सन र प्रभु बैंकबीच सहकार्य

प्रभु बैंक र निजी विद्यालयको छाता संगठन एनप्याब्सन (राष्ट्रिय निजी तथा आवासीय विद्यालय एसोसिएसन नेपाल)बीच सहकार्य भएको छ। सहकार्यसँगै प्रभु एनप्याब्सनको आधिकारिक बैंक बनेको छ। योसँगै एनप्याब्सनमा आबद्ध सम्पूर्ण विद्यालयको बैंकिंग कारोबार प्रभु बैंकमार्फत हुने बताइएको छ।

काठमाडौंमा आयोजित एक कार्यक्रमबीच बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत अशोक शेर्चन र एनप्याब्सनका काठमाडौं अध्यक्ष विष्णु पराजुलीले आधिकारिक बैंकिंग साफेदारीसम्बन्धी सहमतिपत्रमा

हस्ताक्षर गरेका हुन्। सहमतिसँगै एनप्याब्सनले आफ्नो सम्पूर्ण आर्थिक कारोबार प्रभु बैंकमार्फत गर्नेछ। त्यसै, एनप्याब्सनको सदस्य निजी विद्यालयले पनि आफ्लाई पायक पर्ने प्रभु बैंकको शाखाका खाता खोली कारोबार गर्ने सम्झेन।

सहकार्यसँगै एनप्याब्सनअन्तर्गतका विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक, विद्यार्थी, कर्मचारी तथा अभिभावकलाई नेपाल धितोपत्र बोर्डमा सूचीकृत कम्पनीको आइपिओ, एफपिओ, डिबेन्वरलगायतको सूचना उपलब्ध गराउनेछ। साथै, सेयर कारोबार प्रयोजनका लागि आवश्यक पर्ने डिम्याट खाता खोल्ने सुविधासमेत उपलब्ध हुने बताइएको छ। त्यसै, एनप्याब्सनले आयोजना गर्ने संस्थागत वार्षिक कार्यक्रममा आधिकारिक बैंकका रूपमा प्रभु बैंकको नाम उल्लेख गर्ने बताइएको छ।

सहकार्यसँगै एनप

